

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بررسی علل بستری نوزادان Term

در بخش نوزادان بیمارستان کوثر

در سال ۱۳۷۶

۴۴۳۶

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین
دانشکده پزشکی شهید بابائی

پایان نامه

جهت اخذ درجه دکترای پزشکی

۱۳۸۲ / ۱ / ۱۰

وزارت بهداشت ایران
توسعه منابع انسانی

موضوع:

بررسی علل بستری نوزادان TERM
در بخش نوزادان بیمارستان کوثر قزوین
در سال ۱۳۷۶

استاد مشاور:

خانم دکتر پیرزاده

استاد راهنما:

آقای دکتر امامی

نگارش:

کامبیز قورچی بیگی - یزدان جهانی - داریوش مهر آئین

۴۴۵۷۵

شماره پایان نامه: ۳۱۵

سال تحصیلی: ۷۷-۷۸

۴۴۵۷۵

بسمه تعالی

سوگند نامه پزشکی

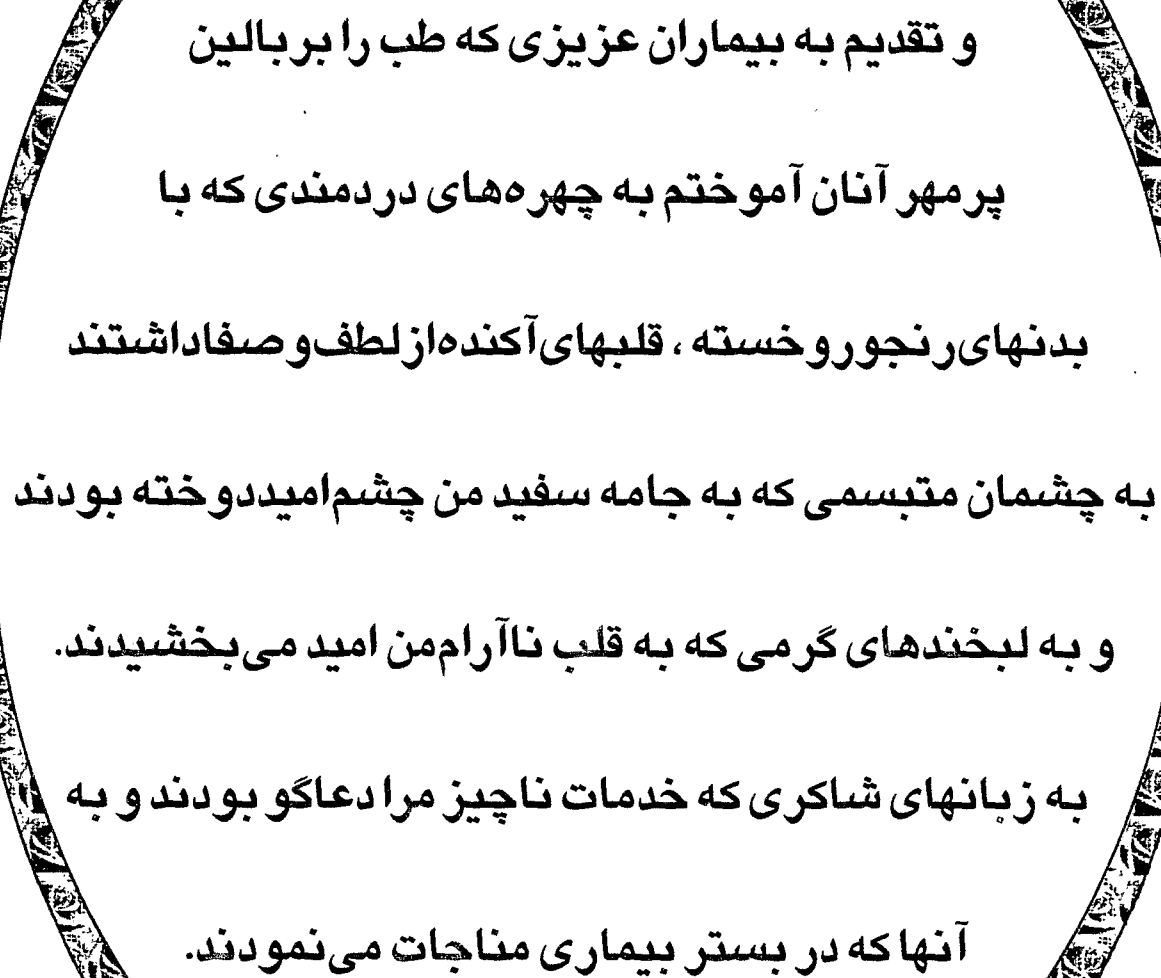
بسم الله الرحمن الرحيم

اکنون که با عنایات و الطاف بیکران الهی دوره دکتری (پزشکی) را با موفقیت به پایان رسانده ام و مسئولیت خدمت به خلق را برعهده گرفته ام ، در پیشگاه قرآن کریم به خداوند قادر متعال که دانای آشکار و نهان است و نامش آرامش دلهای خردمندان و یادش شفای آلام دردمندان ، سوگند یاد می کنم که : همواره حدود الهی و احکام مقدس دینی را محترم شمارم ، از تزییع حقوق بیماران بپرهیزم و سلامت و بهبود آنان را بر منافع مادی و امیال نفسانی خود مقدم دارم ، در معاینه و معالجه حریم عفاف را رعایت کنم و اسرار بیماران خود را ، جز به ضرورت شرعی و قانونی ، فاش نسازم ، خود را نسبت به حفظ قداست حرفه پزشکی و حرمت همکاران متعهد بدانم و از آلودگی به اموری که با پرهیزکاری و شرافت و اخلاق پزشکی منافات دارد اجتناب ورزم ، همواره برای ارتقاء دانش پزشکی خویش تلاش کنم و از دخالت در اموری که آگاهی و مهارت لازم را در آن ندارم خودداری نمایم ، در امر بهداشت، اعتلاء فرهنگ و آگاهیهای عمومی تلاش نمایم و تامین ، حفظ و ارتقاء سلامت جامعه را مسئولیت اساسی خویش بدانم.

تقدیم به پدر و مادرم

که همواره مانند کوهی استوار ، تکیه گاهی مطمئن
برای من بوده اند و همواره با کوششهای فراوان و
زحمات طاقت فرسا ، گره گشای مشکلاتم بوده اند.
حال هرچه هستم و هرچه دارم از آنهاست.

و تقدیم به بیماران عزیزی که طب را بر بالین
پر مهر آنان آموختم به چهره‌های دردمندی که با
بدنهای رنجور و خسته ، قلبهای آکنده از لطف و صفا داشتند
به چشمان متبسمی که به جامه سفید من چشم امید دوخته بودند
و به لبخندهای گرمی که به قلب ناآرام من امید می بخشیدند.
به زبانهای شاکری که خدمات ناچیز مرا دعاگو بودند و به
آنها که در بستر بیماری مناجات می نمودند.

شایسته است که از تمامی آموزگاران ، دبیران و اساتید شریفی که طی سالهای بسیار درس علم و زندگی را به ما آموختند ، سپاسگزاری نمائیم و یاد خوبیهای آنان را در دل زنده نگاه داریم.

و بر خود واجب می دانیم که از راهنمائیها و مساعدتهای استاد ارجمند ، جناب آقای دکتر امامی که به عنوان استاد راهنما در تمام مراحل راهنما و مشوق ما بودند و خانم دکتر پیرزاده که به عنوان استاد مشاور گره گشای مشکلات ما در این پژوهش بودند، کمال تشکر و سپاس را داشته باشیم و امیدواریم که در تمامی مراحل زندگی موفق و پیروز باشند و پزشکان آینده نیز بتوانند از تجارب و راهنمائی ایشان استفاده نمایند.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

بخش اول

- چکیده..... ۱
- بیان مسئله ۵
- واژه‌های کاربردی ۷
- هدف کلی و اهداف ویژه..... ۸
- متغیرها ۹
- جمعیت مورد مطالعه و نوع مطالعه ۹
- روش کار و جمع‌آوری اطلاعات ۹

بخش دوم

- کلیات ۱۰
- حاملگیهای پرخطر..... ۱۰
- نوزادان پرخطر ..... ۱۰ مکرر
- سزارین ۱۳
- LGA* ۱۴
- حاملگی قبل از ۱۶ سالگی ۱۵
- حاملگی پس از ۳۵ سالگی ۱۶
- اختلالات حجم مایع آمنیون ۱۷
- چندقلویی ۱۸

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱۹ ..... *LBW*

۲۲ ..... هیپوگلیسمی

۲۴ ..... هیپوکلسمی

۲۶ ..... *PROM*

۲۶ ..... پرزانتاسیون بریج

۲۹ ..... آسفیکسی

۳۲ ..... *RDS*

۳۴ ..... *Sepsis* نوزادان

بخش سوم - مقدمه و نتایج

۴۰ ..... مقدمه

۴۲ ..... ۱- میزان تولد و بستری در سال ۱۳۷۶

۴۲ ..... ۲- نحوه زایمان نوزادان بستری

۴۳ ..... ۳- جنس

۴۳ ..... ۴- مرتبه تولد

۴۴ ..... ۵- آپگار

۴۴ ..... ۶- وزن هنگام تولد

۴۵ ..... ۷- علل بستری نوزادان

۴۶ ..... ۸- علل بستری مربوط به مادر

سازمان اطلاعات آمار سلامت ایران
 تهران - خیابان ولیعصر
 پلاک ۱۳۷
 تلفن: ۸۸۸۸۸۸۸۸

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۴۷	۹- سن مادر	
۴۸	۱۰- علل بستری مربوط به نوزاد.....	
۴۹	۱۱- آپگار پایین	
۴۹	۱۲- وزن هنگام تولد به تفکیک <i>LGA</i> , <i>LBW</i>	
۴۹	۱۳- <i>Sepsis</i>	
۵۰	۱۴- علل بستری مربوط به مراحل زایمان و تولد	
۵۱	۱۵- علل سزارین نوزادان بستری به ترتیب شیوع	
بخش چهارم - بحث نتیجه گیری و پیشنهادات		
۵۳	تعداد نوزادان <i>High Risk</i> بستری	
۵۴	نحوه زایمان در سال ۱۳۷۶	
۵۵	جنسیت نوزادان بستری شده	
۵۶	مرتبه تولد	
۵۶	آپگار	
۵۷	علل بستری نوزادان	
۵۸	وزن هنگام تولد	
۶۰	دیسترس تنفسی نوزاد	
۶۰	<i>Sepsis</i>	
۶۲	مایع آغشته به موکونیوم	

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۶۲	.....	پرزانتاسیون بریج
۶۳	.....	<i>PROM</i>
۶۳	.....	سن مادر
۶۴	.....	علل سزارین در نوزادان بستری
۶۶	.....	پیشنهادهات
		بخش پنجم
۶۹	.....	جداول و نمودارها
۹۳	.....	فهرست منابع و مآخذ

بخش اول

یکی از مهمترین اصول رسیدن به سلامت فردی و اجتماعی که نهایتاً به سلامت جامعه منجر می شود، شناسائی افرادی است که بیشتر در معرض آسیب قرار دارند. يك نوزاد هرچه در سنین پائین تر در معرض بیماری قرار گیرد، دچار عوارض جبران ناپذیر و آسیب جدی تری خواهد شد. با شناسائی نوزادان **High Risk** و ایجاد زمینه مناسب جهت رفع نیازمندیهای آنها، می توان از آسیب و عوارض جبران ناپذیر بعدی جلوگیری به عمل آورد. حال سعی ما براین است تا با بررسی علل بستری نوزادان ترم در بخش نوزادان بیمارستان کوثر در سال ۱۳۷۶، گامی هرچند کوتاه در شناسائی، درمان و پیشگیری این علل که خود نمائی از نوزادان پرخطر در منطقه می باشند، برداریم.

جمعیت مورد مطالعه ما، نوزادان ترم بستری در بخش نوزادان بیمارستان کوثر از تاریخ ۱۳۷۶/۱/۱ لغایت ۱۳۷۶/۱۲/۲۹ می باشد. نحوه کار ما به این ترتیب بود که ابتدا فرم پرسشنامه اطلاعاتی که ضمیمه می باشد، تهیه و سپس با مراجعه به بایگانی بیمارستان فوق الذکر، براساس اطلاعات مندرج در پرونده اقدام به تکمیل فرمها نمودیم و سپس نتایج حاصله را مورد تجزیه و تحلیل قرار دادیم.

- مجموع نوزادان متولد شده در سال ۱۳۷۶ در بیمارستان کوثر، ۶۱۵۵ مورد بوده است که از این تعداد، ۲۵۰۲ مورد نوزادان پرخطری بوده اند که در بخش نوزادان بستری شده اند. (اعم از ترم و پری ماچور). به عبارت بهتر ۴۰/۶۵ درصد نوزادان **High Risk** بوده اند.

- از مجموع ۲۵۰۲ مورد نوزاد بستری، ۲۴۰ مورد (۳/۹٪) پری ماچور بوده اند.
- از مجموع ۲۵۰۲ مورد نوزاد بستری، ۲۲۶۲ مورد در بخش ترم نوزادان بستری شده اند (۳۶/۷۵٪).

- از مجموع ۲۲۶۲ نوزاد غیر پری ماچور ، ۲۱۰۵ مورد تحت مطالعه قرار گرفته اند و اطلاعات آتی باتوجه به همین تعداد پرونده مورد مطالعه می باشد.
- از مجموع ۶۱۵۵ مورد زایمان درسال ۱۳۷۶ ، ۱۳۲۰ مورد از طریق سزارین (۲۱/۴۵٪) و ۴۸۳۵ مورد از طریق زایمان طبیعی متولد شده اند (۷۸/۵۵٪).
- از مجموع ۲۱۰۵ مورد که تحت مطالعه قرار گرفته اند ، ۱۱۸۴ مورد سزارین (۵۶/۲۵٪) و ۹۲۱ مورد (۴۳/۷۵٪) به طریق زایمان طبیعی متولد شده بوده اند.
- شایعترین جنس ، نوزادان مذکر بودند که ۴۴/۵۵٪ از بستری شدگان را تشکیل می دادند.
- از نظر مرتبه تولد ، ۵۱/۰۷٪ را نوزادان با مرتبه اول تشکیل می دادند.
- بیشترین آپگار در دقیقه اول تولد ۹ بود که ۷۸/۰۵٪ و بیشترین آپگار در دقیقه پنجم تولد ۱۰ بود که ۹۱/۳۵٪ را شامل می شد.
- همچنین ۷۲/۳۱٪ نوزادان در هنگام تولد بین ۴۰۰۰-۲۵۰۰ گرم وزن داشتند و ۱۶/۹۱٪ نوزادان وزن زیر ۲۵۰۰ گرم و ۱۰/۷۸٪ نوزادان نیز بالای ۴۰۰۰ گرم وزن داشتند.
- علل بستری نوزادان در ۳ گروه طبقه بندی می شود که به ترتیب شیوع عبارتند از:
- ۱- علل مربوط به نوزاد ۵۳/۳۳٪
  - ۲- علل مربوط به مراحل زایمان و تولد ۳۳/۱۳٪
  - ۳- عوامل مادری ۱۳/۵۴٪
- شایعترین علت مربوط به نوزاد، نوزادان **LBW** بودند که وزن زیر ۲۵۰۰ گرم داشتند و در مجموع ۲۹/۰۷٪ از کل علل مربوط به نوزاد را تشکیل می دادند. بقیه موارد به ترتیب شیوع عبارتند از:
- LGA** (۱۸/۵۳٪)
- دیسترس تنفسی نوزاد (۱۳/۹۶٪)
- Sepsis** (۸/۷۵٪)

- هایپو گلیسمی (۰.۵/۷۱)
  - چند قلوئی (۰.۵/۲۲)
  - ایکتر (۰.۴/۶۵)
  - هایپو کلسیمی (۰.۴/۰.۸)
  - آپگار زیر ۴ در دقیقه اول (۰.۲/۹۴)
  - آپگار زیر ۷ در دقیقه پنجم (۰.۲/۹۴)
  - آنمی (۰.۱/۸۸)
  - ناهنجاری های مادرزادی (۰.۱/۳۹)
  - سایر موارد (۰.۱/۰.۶)
- شایعترین علت مربوط به مراحل زایمان و تولد ، مایع آغشته به موکونیوم بود که ۴۲/۴۴٪ موارد را شامل می شد و سایر موارد به ترتیب شیوع عبارتند از:
- زایمان بریج (۰.۱۷/۰.۸)
  - **PROM** (۰.۱۴/۴۵)
  - پری اکلامپسی (۰.۸/۹۴)
  - علل ناشی از جفت (۰.۳/۸۱)
  - اولیگو هیدرو آمنیوس (۰.۳/۲۹)
  - پرزانتاسیون غیر طبیعی دیگر (۰.۱/۹۷)
  - خونریزی واژنیال (۰.۱/۱۸)
  - دکولمان (۰.۱/۱۸)
  - **Post Deta** (۰.۱/۱۸)
  - پلی هیدرو آمنیوس (۰.۰/۵۳)
  - سایر موارد (۰.۱/۹۷)

شایعترین علت از عوامل مادری ، مادرانی بودند که سن زیر ۱۶ سال داشتند که ۳۲/۴۷٪ از

کل علل مادری را شامل می شدند و بقیه علل به ترتیب شیوع عبارتند از :

- مادران با سن بالای ۳۵ سال (۲۹/۲۶٪)

- سابقه نازائی (۱۸/۰۱٪)

- سابقه بیماری مادر (۸/۳۶٪)

- سابقه سقط یا مرگ نوزاد قبلی (۵/۷۹٪)

- نامناسب بودن حال عمومی مادر (۴/۵۰٪)

- سایر موارد (۱/۶۱٪)